

4. Hasonlítsd össze a két folyó esetét!
5. Milyen különbséget veszel észre?
6. Mit mondhatunk az egyik és másik folyóról az esésük alapján?

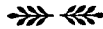
Az ilyen határozott utasításokkal gyorsan eljutunk a fogalom meghatározásához. A kérdések és utasítások nélkül elbizonytalanodik a munka. A túl sok irányító kérdés is helytelen, mert elveszünk a tanulóktól az önálló kutatás lehetőségét.

Számolni kell azzal a ténnyel is, hogy a műveltségzés készségének kialakítása sok időt vesz igénybe. Az ötödik osztályosok még sok segítséget kívánnak. Az év elején szinte minden lépést tanári irányítással kell végezni, majd fokozatosan csökkenthetjük az utasítások és útbaigazítások számát. A kívánatos eredmény az, ha év végére csupán a problémákat felvető kérdéseket tesszük fel és ezeknek alapján is képesek lesznek a belső műveletek elvégzésére. Felsőbb osztályokban már részproblémák felvetését is csökkentve csupán a fő feladatra irányítjuk a figyelmet.

A logikai műveletek alkalmazását csak tudatos tervszerű munkával tudjuk eredményesen végezni. A spontán feladatmeghatározások csak részeredményekre vezethetnek. A kellő fogalombázis és fogalomrendszer, valamint a műveltségzési készségek rendszere megkívánna, hogy e munkánkat a négy év követelményeinek figyelembevételével éves és kisebb tervekkel készítsünk. A tudatos felkészülés meghozza eredményét. A műveltségző képesség fokozza a tanulók önálló ismeretszerzését és ezzel saját oktató tevékenységünket is megkönnyíti.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- [1] *Dr. Lénárd Ferenc: A problémamegoldó gondolkodás*, Akadémiai Kiadó, 1973.
- [2] *Dr. Baló József: Logika*, Tankönyvkiadó, 1974.
- [3] *Lenin: Filozófiai füzetek*, Szikra, 1954. 69. oldal.
- [4] *Dr. Köves József-Magirus Gyuláné: A földrajz követelményrendszere az ált. isk. 5-6., 7-8. osztályában*, Tankönyvkiadó.
- [5] *Dr. Köves József: A földrajz tanítása, (IV. A földrajz tanításának tartalma 70-87. oldal.)* Tankönyvkiadó, 1972.
- [6] *Dr. Nagy József: A témazáró tudásszintmérés gyakorlati kérdései*, Tankönyvkiadó, 1970.
- [7] *Dr. Kelemen László: A pedagógia pszichológiai alapkérdései*, Tankönyvkiadó, 1968.
- [8] *Földrajz az általános iskola 5. osztálya számára. (Tizenegyedik kiadás.)* Tankönyvkiadó, 1974.
- [9] *Dr. Kelemen László: A gondolkodásfejlesztés elméleti kérdései és módszeres eljárásai. (Nevelés 48. sz., Debrecen, 1968.)*
- [10] *Dr. Kelemen László: A gondolkodás nevelése az általános iskolában*, Tankönyvkiadó, 1973.
- [11] *Földrajzi munkafüzet az általános iskola 5. osztálya számára. (Tizenegyedik kiadás.)* Tankönyvkiadó, 1974.

DR. CSORBA JÓZSEFNÉ
Nyíregyháza, Tanárképző Főiskola

A korszerű módszerek alkalmazása az alsó tagozatos testnevelés tanításában

(BEFEJEZŐ RÉSZ)

Ha a mozgás tanítása során gondosan ügyeltünk arra, hogy az oktatásunk folyamán, alapvető elemeket megfelelő módon, a tanulók életkorához mértén alkalmaztuk, s így a tanulók már képesek arra, hogy meghatározott mozgást végrehajtsanak,

a mozgásra vonatkozó ismereteket felfogják és megértsek; alkalmazhatjuk a rávezető gyakorlatokat.

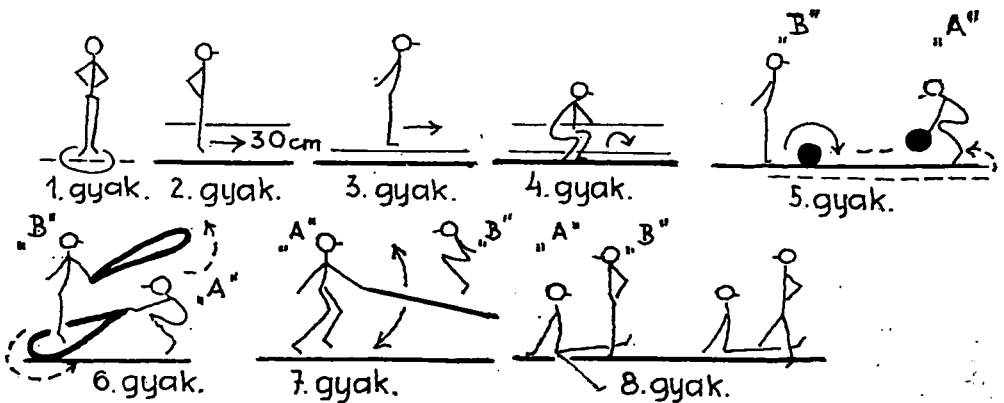
A rávezető gyakorlatok – jelen esetben – az ugrásgyakorlatok mozgásának leglényegesebb és a tanulók által legnehezebben érthető részeinek kiemelése, s könnyebb körülmények közötti végeztetése. Ezekkel a mozgásokkal a tanár elősegíti a mozgás gyorsabb megtanulását. Fontos követelmény, hogy az ugrómozgásoknál a technikai végrehajtás szempontjából meghatározott sorrendet tartsuk be.

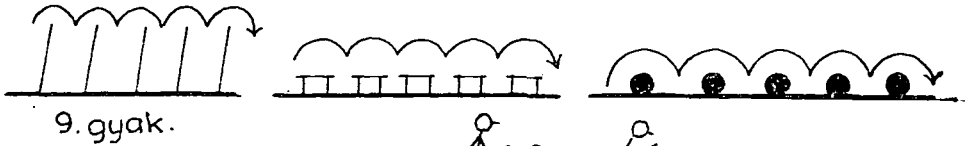
„Ugrásgyakorlatok: átugrás alacsony akadályok – pad, zsámoly, ugrószekrény stb. felett, az akadályra rálépéssel. A talajérés helyének a megjelölésével – rajzolt vonalak körbe, négyszögbe célbaugrás.”

Ezek a gyakorlatok különböző ugrásokkal és más-más akadályok átugrásával, már elősegítik a tulajdonképpeni ugrómozgást. Ezért szükséges több olyan ugrást előkészítő rávezető gyakorlatot tanítani, mely az ugrómozgásra jellemző. Készítsük elő tanítványainkat az egyes mozgások elsajátítására. Olyan követelményeket állítsunk, amelyek megfelelnek a tanulók korának. Pl.:

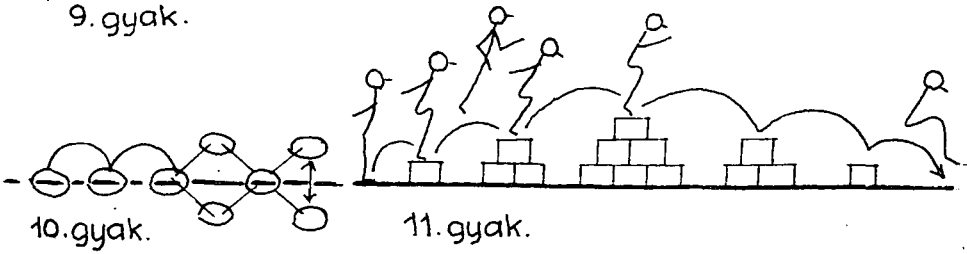
1. *gyak.* Szökdelés páros lábon karikába állva.
2. *gyak.* Páros lábon szökdelés haladással 30 cm távolságban húzott vonalak között.
3. *gyak.* Szökdelés haladással a padon, társ segítségével.
4. *gyak.* Hosszába állított két pad között guggolásból páros lábú elugrásokkal előre, haladás kéztámasszal a két padon.
5. *gyak.* Páros gyakorlat. „A” tanuló labda gurítás előre, „B” tanuló átugrás a labda felett, társ megkerülése futással vagy páros lábon szökdelve, labda felvétele.
6. *gyak.* Kettéhajtott kötéllel körzés „A” tanuló felett és guggolásban levő „B” tanuló lába alatt zárt lábú átugrásokkal vagy szökdelésekkel.
7. *gyak.* „A” tanuló harántterpeszállás, bot a jobb kézben, botlendítés a földtől 30 cm-re jobbra-balra, „B” tanuló bot átugrása, zárt lábbal.
8. *gyak.* „A” tanuló terpeszülés, „B” tanuló szemben alapállás „A” lába között, „B” szökdelés alapállásban és terpeszállásban, közben lábzarás és lábterpesztés.
9. *gyak.* Átugrás 2–3–4 bot, zsámoly, pad, vagy labda felett páros lábbal.
10. *gyak.* „Ugróiskola” 3–4–5–6–7 karikán át folyamatosan, páros lábbal, majd terpeszbe, fordulattal is.
11. *gyak.* Ugrás páros lábbal lépcsőzetesen elhelyezett szerekre fel- és lefelé.

Ezek a szökdelések növelik az elugráshoz szükséges erőt és lendületet. (A helyesen végzett mozgás karral és lábbal, az ugráshoz szükséges legfontosabb izomcsoportok fejlesztésére, valamint a karlendítés oktatására is alkalmas.)

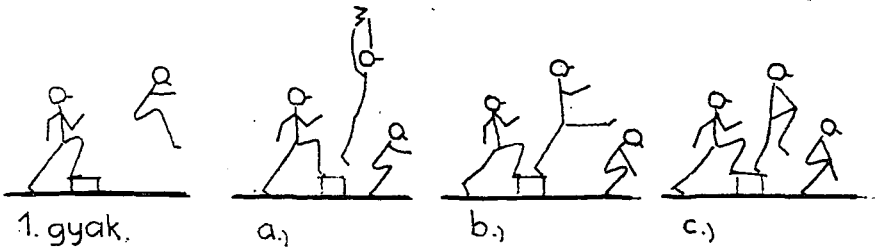
9. gyakorlat.

10. gyakorlat.

11. gyakorlat.

Megváltozik az átugrás, ha a mozgás, az akadályra rálépéssel történik.

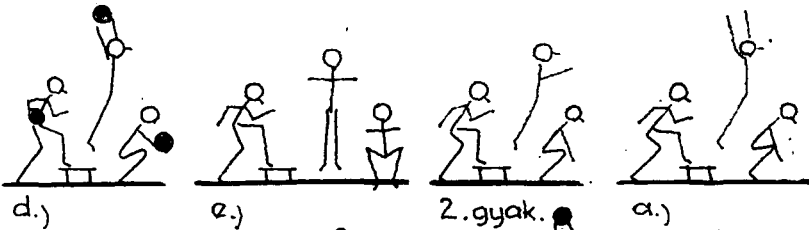

1. gyakorlat.

a.)

b.)

c.)

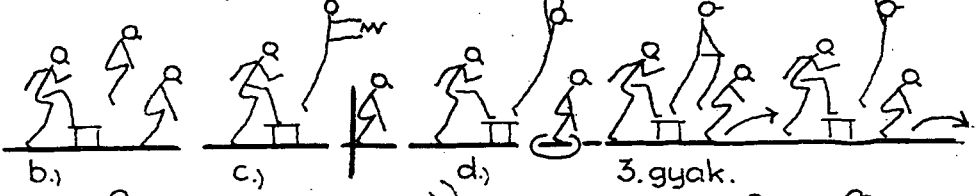

d.)

e.)

2. gyakorlat.

a.)

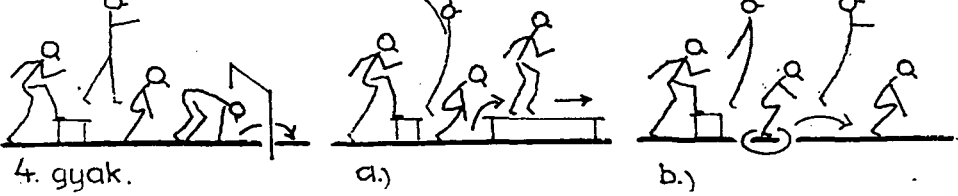

b.)

c.)

d.)

3. gyakorlat.

4. gyakorlat.

a.)

b.)

1. gyakorlat. Fellépés számolyra, leugrás két lábra érkeve; feladatokkal: a) leugráskor; taps a fej fölött; b) láblendítéssel előre; c) bal majd jobb térd felhúzással; d) labdával a kézben, labda lendítéssel magastartásba, negyed fordulattal jobbra-balra.

2. gyakorlat. Fellépés számolyra, leugrás két lábra; elesés nélküli talajérésre törekvés; b) guggoló vagy hajlított állásba érkeve; c) felugráskor taps a test előtt, rajzolt vonalak mögé érkeve; d) karikába érkeve.

3. *gyak.* Fellépés számolyra vagy padra, leugrás két lábra folyamatosan 3-4 egyforma akadály leküzdése, az előző feladatokkal.

4. *gyak.* Fellépés számolyra vagy padra, leugrás két lábra, utána más jellegű feladat elvégzése pl. átbújás a leugrás helyétől 3-4 m-re felállított pad alatt; a) vagy egyensúlyozó járás padon; b) vagy karikába érkezve, s kiugrás a karikából.

Ezek az ugrógyakorlatok fejlesztik a ruganyosságot, robbanékonyságot, erőt, ügyességet, ritmus-, tér- és egyensúlyérzékletet. Az alsó tagozatban alapvető elv legyen az ugrógyakorlatok oktatásánál az egyszerűség és célszerűség. Gondoljunk arra, s következetes munkával valósítsuk meg, hogy játékos feladatokkal, jó alapokat adjunk, amire később építeni tudunk.

„Ugrókészség fejlesztése alacsony akadályok (homokgát, zsinór, bot, labda stb.) feletti átvágásokkal, nekifutással, tetszés szerinti lábról elugorva.”

A nekifutással, tetszés szerinti lábról való elugrás már az atlétikai ugrásokat készíti elő.

Az alsó tagozatban a legtöbb gyermek figyelmét vonzza mindenfajta újdonság és változás. A folyamatos változások ébren tartják a gyermek figyelmét. A „bonyolultság” is egy olyan változó, mely megragadja a gyermek figyelmét, felkelti érdeklődését. Pl.: bonyolult lehet egy főgyakorlat elsajátítása – nekifutás, egy lábról elugrás, repülés közben felhúzott térd, két lábra elesés nélküli talajérésre törekvés. Ezért szükséges játékos módszerekkel a „bonyolultságot” megoldani. Célunk legyen: rendelkezzenek a tanulók az ugrásban többféle mozgásművelettel. Ismerjék a tantervben szereplő ugrásformákat több változatban is.

1. *gyak.* Ugróköttől egyik végét rögzítsük fához, vagy bordásfalhoz, a másik végét a tanár hajtja. A tanulók körforgás szerűen fussanak át a köttel alatt folyamatosan.

2. *gyak.* Átfutás földre fektetett 5-6 bot, karika, labda, számoly stb. felett.

3. *gyak.* Dombra, lépcsőre fel-lefutás.

4. *gyak.* Nekifutás 4-5 futólépéssel, tetszés szerinti lábról elugorva, érkezés páros lábra. a) Az elugrás helyének jelölésével; b) elugrás karikából; c) elugrás számolyról.

5. *gyak.* Nekifutás tetszőleges távolságról, elugrás egy lábról akadályok felett a) „vizesárok” átvágása; b) ugróléc 40 cm átvágása; c) számoly és ugróléc átvágása 60-70 cm magasan.

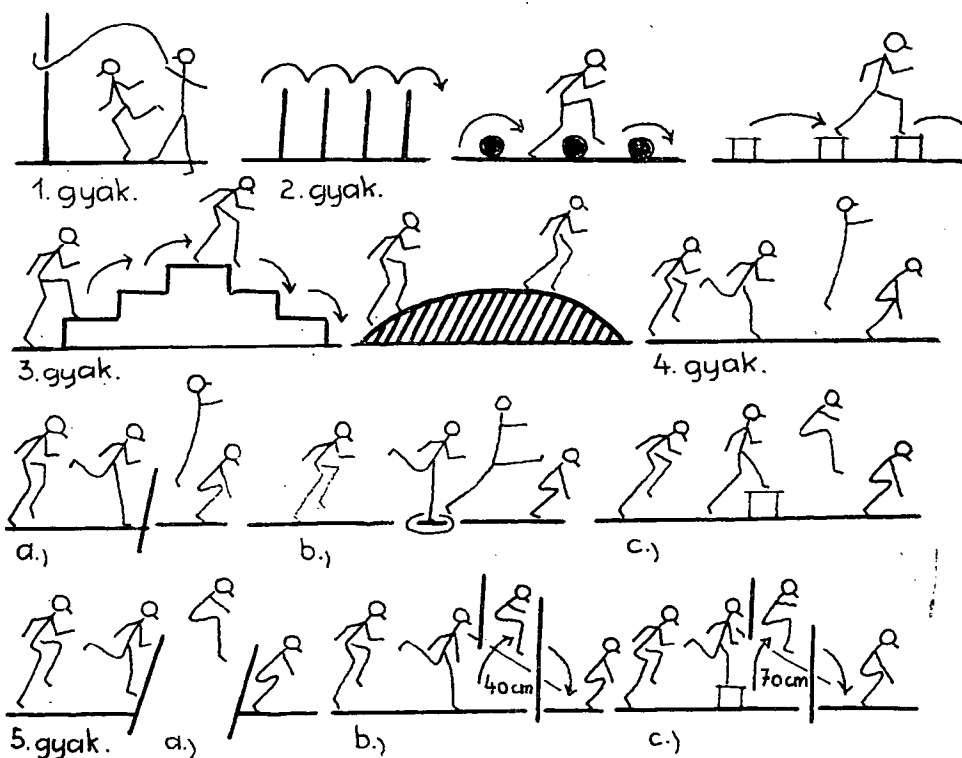
Ennél az ugrókészséget fejlesztő mozgásnál, a legnagyobb hangsúlyt az egyenletes nekifutásra, s az egy lábról történő elugrásra kell fektetni.

„Magasugrás 4-5 lépés nekifutással a magasugróléc vonalára merőlegesen: meredek emelkedésre törekvés, repülés alatt felhúzott térd. Magasugróversenyek.”

„Távolugrás 8-10 lépés nekifutással; elugrás tetszés szerinti lábbal, tájékoztató vonal mögül. Távolságmérés az elugrás helyétől. Távluugróversenyek.”

Ha a testnevelési órákat az alsó tagozatban az előírásoknak megfelelően megtartjuk, s a mozgásanyagot tudatosan feldolgozzuk, az előzőekben leírt gyakorlat-sort óráról órára a didaktikai alapelveknek megfelelően oktatjuk, a magasugrás és a távolugrás alapmozgásait már játékos formában fellelhetjük, és előkészítő és rávezető gyakorlatokkal megoldhatjuk.

Igen nagy szükség van arra, hogy az ugrásgyakorlatokkal sikerélményhez juttassuk tanítványainkat. Nagyon fontos az, hogy idejében segítsünk tanulóinknak hinni önmagukban. Mindig vannak olyan tanulók – különösen az alsó tagozatban – akik bátoratlanok, félénkek, gátlásosak, nem bíznak a maguk ügyességükben. Ezeket nagy-nagy szeretettel át kell segíteni a nehézségeken. Ha megismerte a sikert, biztosak lehetünk abban, hogy a siker újabb erőfeszítésre ösztönzi, s rendszeres munkára szoktatja a tanulókat. Ezért az oktató munkánk mellett a nevelési feladatnak is ér-

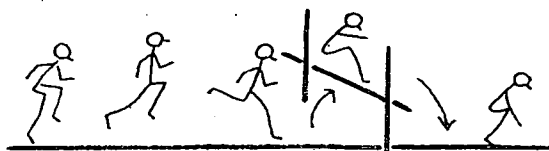

vényesülni kell. Az ugrásgyakorlatokkal az erkölcsi-akarati tulajdonságok kibontakozását is feljesztenünk kell.

A magas- és távolugrásnál igen fontos, hogy a talajérés helyét gondosan készítjük elő (akár felásott homokgödör, akár puha szőnyeg vagy szivacs).

A kemény talajérés gátlólag hathat a munkára.

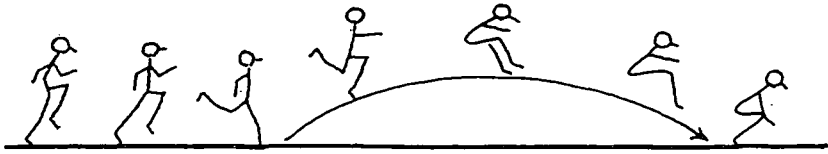
Kezdetben alacsonyra helyezett lécz fölött távol- és magasugrást végeztessünk tanítványainkkal. A lécre merőleges 4-5 lépés nekifutással egy lábról ugnak el a tanulók, pároslábra érkeznek, ugrás közben felhúzott térdrel repülnek.

Ügyeljünk arra, hogy a magasság átugrása ne okozzon problémát tanítványainknak, mert így a helyes végrehajtásra nagyobb gondot tudnak fordítani.

A magasugrásnál az ugrás közben a felhúzott térd és a meredek emelkedés a legfontosabb. Ennek érdekében meg kell jelölnünk a felugrás helyét, valamint a nekifutás távolságát.

A távolugrásnál a cél a „lehető legmesszebbre elugrani”.

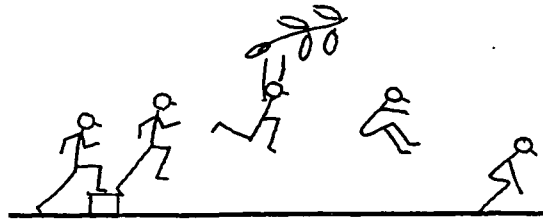

A magas- és távolugrás gyakorlásánál legyen gondunk arra, hogy a gondosan előkészített ugrásgyakorlatokat változatos formában, az ugrások számának, magasságának, távolságának, intenzitásának növelésével oldjuk meg, játékos feladatok közben.

Legyenek képesek tanítványaink játékos versengésekben, játékokban, egyszerű feladatokat megoldani. Pl.: a kecskészás c. játékban játék közben – a fogótól való meneküléskor futásból tetszőleges lábról elugorva átugrani a 40 cm magasra feltett lécet. Vagy játékeladatokban vegyék észre a többféle megoldás lehetőségét és keressék a célszerűbb megoldást. Pl.: váltóversenyénél: labdával együtt átugrás az akadály felett és a labda visszaurításával váltás. (Az egy lábról elugrás célszerűbb, s páros lábra érkezés, mint két lábról elugorva.)

Javuljon mozgásuk irányításának pontossága, és az erő kifejtés mértéke igazodjék a feladathoz. Pl.: játékos távolugróversenyeknél tudjanak számlóról vagy ugródeszkról egy lábról elugrani, s a repülés alatt a felettük levő fa ágát megérinteni.

Ha ezekre a feladatokra ügyelünk, javul a tanulók állóképessége, teherbíró képessége, ami az ugrómozgások oktatásánál nélkülözhetetlen tényező.

Az alsó tagozatban a Tanterv előírása szerint még két ugrásgyakorlattal találkozunk:

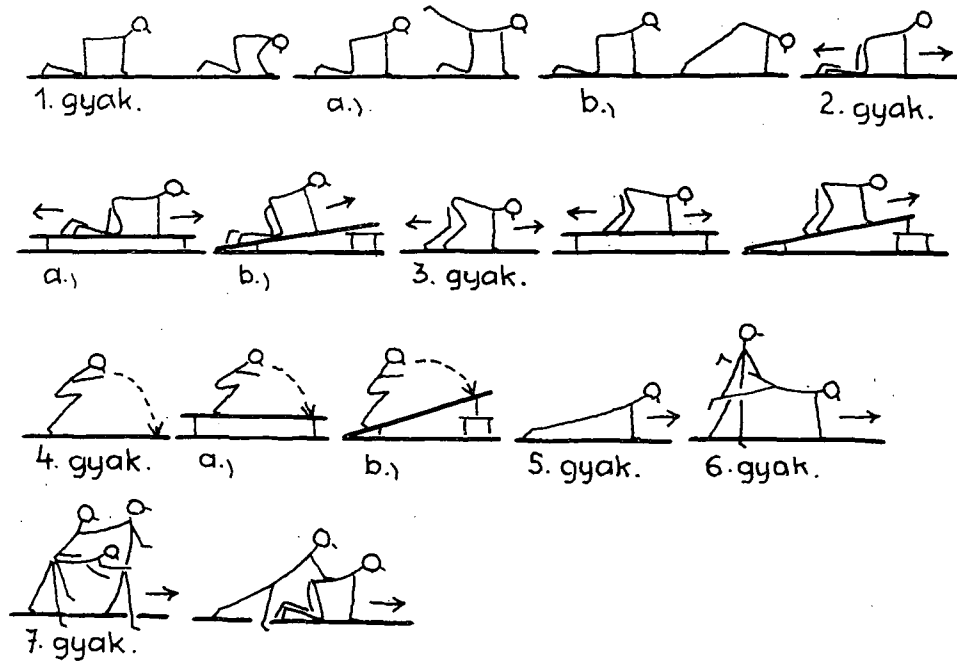
„Bakugrás társon át, nekifutással.”

„Felugrás kétrészes ugrószekrényre guggolótámaszba nekifutással; páros lábbal történő elugrással, egyidejű kéztámasszal; felállás után folytatólagosan leugrás feladatokkal: térdfelhúzás, terpesztés, tapsolás, negyedfordulat balra-jobbra.”

A két ugrásgyakorlatnál az eddigi ugrásoktól eltérően a támasznak van nagy szerepe az ugrás mellett.

A helyes támaszt játékos gyakorlatokkal oldjuk meg.

1. *gyak.* Térdelőtámaszban karhajlítás, -nyújtás; a) láblendítés hátra; b) csípőemelés.
2. *gyak.* Térdelőtámaszban haladás előre, hátra; a) pad ülőlapján haladás előre, hátra; b) rézsutos padon haladás előre, hátra.
3. *gyak.* Négykézláb mászás előre, hátra; a) pad ülőlapján; b) rézsutos padon.
4. *gyak.* „Nyuszi ugrás” talajra, padon, rézsutos padon.
5. *gyak.* Mellső fekvőtámaszban mászás, előre.
6. *gyak.* Talicskázás párokban.
7. *gyak.* Társas *gyak.*: társ „cipelése”. Fogás vállszélességben.

A helyes támasz megtanítása után a nekifutást, s a két lábról történő elugrást kell gyakorolni, s helyes sorrendben a mozgásokat összekötni.

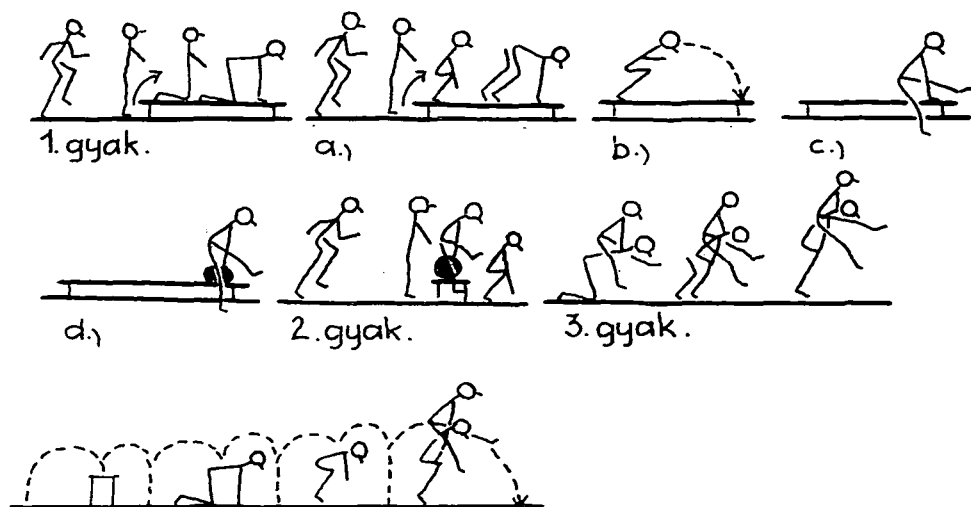
Hosszában felállított padon végeztethetünk jó gyakorlatokat.

1. *gyak.* Pár lépés nekifutás után páros lábról elugorva kéztámasz a pad végén, felugrás térdelőtámaszba, majd haladás előre; a) felugrás guggolótámaszba, négykézláb mászás előre; b) felugrás guggolótámaszba, nyuszi ugrás előre; c) felugrás guggolótámaszba, majd haladás előre, leterpesztéssel; d) pad tulsó végéről leterpesztéssel; e) a pad tulsó végére medicinlabdára támaszkodva leterpesztés.

2. *gyak.* Helyezzünk a tanulók elé egy zsámolyt, s a tetejére egy medicinlabdát (5 kg-ost). Végeztessük a „bakugrást” a felrett szereken keresztül, folyamatosan, egymás után. Ha a mozgást már megtanulták, 2-3 egymás után elhelyezett zsámolyokon keresztül végeztessük a mozgást folyamatosan.

3. *gyak.* Bakugrás társon át, nekifutással (a „tartó tanuló” térdelő támaszban, négykézláb, majd hajlított állásban.)

4. *gyak.* Egy-egy oszlop előtt 4 akadályal: zsámolyon labdával, térdelő támaszban, négykézláb állva, hajlított állásban folyamatosan bakugrás.

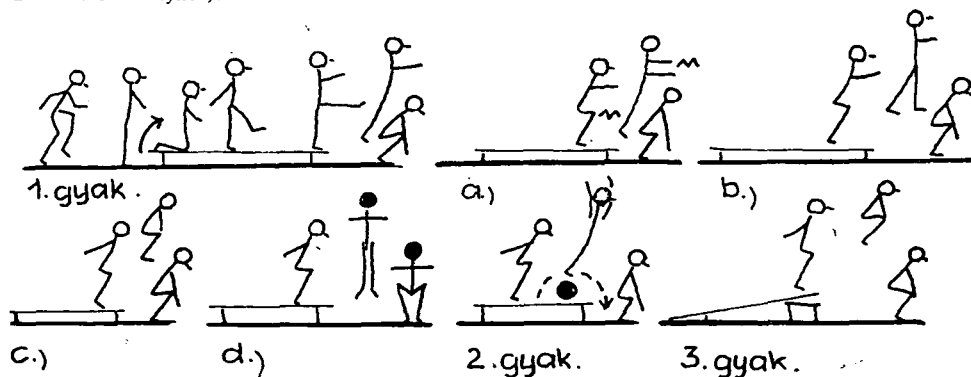
A helyesen végzett ugrásnál – a nekifutás, a két lábról történő elugrás, a támasz, a repülés alatt végzett lábterpesztés, s a megérkezés páros lábra, hajlított állásban mind külön feladat, s csak akkor valósítható meg, ha az ugrást lépésről lépésre felépítjük, a hibákat azonnal javítjuk, s a tanulóinkat sikerélményhez juttatjuk. Ennek érdekében legyen gondunk a segítségadásra. A segítségadást főleg a balesetek, sérülések elkerülése érdekében alkalmazzuk, de bátorságot igénylő ugrásgyakorlatoknál növeljük a tanulók önbizalmát, bátorságát. Sok esetben az is elegendő, ha a testnevelő a tanuló mellett van.

Így jutottunk el tulajdonképpen az általános iskola alsó tagozatának legösszetettebb ugrásgyakorlatához a szekrényugráshoz. Ismét új feladat elé állítja tanítványainkat: 2 részes szekrényről „feladatokkal” leugrás. Ezeket a mozgásokat is különböző gyakorlatokkal „vezethetjük be”.

1. gyak. Hosszában felállított pad végénél, pár lépés nekifutás, páros lábról elugorva, egyidejű kéztámasszal felugrás térdelésbe, majd felállás, egyensúly-járás a padon, a pad végéről leugrás, láblendítéssel, majd térdugóval érkezés, hajlított állásba; a) legrás tapsolással a test előtt; b) legrás lábterpesztéssel; c) legrás térdelhúzással; d) negyed fordulattal balra-jobbra.

2. gyak. Felugrás guggolótámaszban, majd felállás után egyensúly-járás padon, a pad végén medicinlabda átugrása az előző feladatokkal.

3. gyak. Rézsutos padon az előző ugrásfeladatok (itt a magasság már majdnem megfelel a 2 részes szekrénynek).

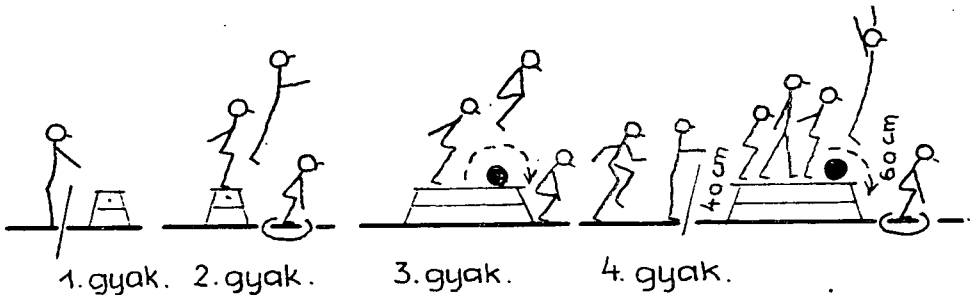
Ha ezeket a gyakorlatokat s feladatokat fokozatosan megoldottuk a tanítványokkal, nem lesz nehéz a kétrészes ugrószekrényen az ugrás megvalósítása.

Kétrészes ugrószekrény elhelyezése, mögötte puha szőnyeg biztosítja a talajra érkezést. A tanár segítségadásra készen, a tanulóval szemben, a legurást biztosítva, (természetesen a felugrásnál is segít). Csapatfoglalkozás keretén belül oldjuk meg az ugrásokat, hiszen minden tanuló munkáját javítani, értékelni kell, egyéneknek szóló javítással.

Első lépés csak a nekifutás, s a kétlábról történő elugrás legyen egyidejű kéztámasszal. Gondoljunk arra, hogy ez lesz az első íve az ugrásnak. Utána a feltérdelést, majd a felguggolást oktatjuk, s csak ezeknek az elemeknek a megtanulása után kezdjük a leugrást oktatni. Leugrásnál – az ugrásoknak a második ívében a „magasba” történő felugrásra ösztönözzük tanítványainkat. Ennek érdekében használhatjuk a különböző kényszerítő helyzeteket, mely a mozgás technikájának megértését segíti elő.

A kényszerítő helyzetek a mozgás teljes végrehajtását követelik meg, követelmények bővítésével. Pl.:

1. *gyak.* Elugrás a szekrény előtt vonalról vagy karikából (a jó felugró ív kialakításához).
2. *gyak.* Szekrényről leugráskor célbaérkezéssel pl. karikába (a szekrényhez közel).
3. *gyak.* Hosszában állított szekrényről leugráskor labda átugrása (magasabbra felugrás – második ív kialakítása).
4. *gyak.* Ugrás folyamatosan.

A padon végzett gyakorlatokat itt is fokozatosan felépítve kell elvégezni, először a könnyebb, majd a nehezebb felugrásokkal és feladatokkal.

Követeljük meg, tanítsuk meg tanítványainkat igényességre, tanuljanak meg szépen mozogni, alakuljon ki mozgásukban a szép testtartás, s ezt az ugrásoknál is alkalmazzák, a megindulástól a feladat befejezéséig. Az ugrásmódok felhasználásában – akár játékban vagy versengésekben – jellemezze tevékenységüket az optimális megoldási mód.

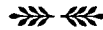
Játékosságból indultunk ki, mikor elkezdtek az 1. osztályban az egyszerű szokdeléseket, ugrásokat. Játszadozva tanulták meg tanítványaink az ugrómozgásokat. A folyamatos munka mellett nem is gondoltak arra, hogy milyen komoly feladatot teljesítettek.

A 4. osztály végén együtt örülhet a tanár, a diák, teljesítették a rájuk bízott feladatot, az oktató-nevelő munka meghozta gyümölcsét. A félénk „kisdiákokból” érett, egészséges, ügyes negyedikesek lettek, akiket bátran engedhetünk tovább a felső tagozatra, hiszen testi képességüket, tulajdonságaikat jó irányban fejlesztették,

képesek a nagyobb teljesítmények megoldására. Ha tovább is igényesek maradunk – tanár, diák – nem kell majd a felső tagozatban mindent előről elkezdni, hiszen van mire építeni, csak akarni kell, s a megkezdett utat folytatni.

FELHASZNÁLT IRODALOM

- [1] Tanterv és Utasítás az általános iskolák számára. (Tankönyvkiadó, Budapest.)
- [2] *Kerecsi Endre*: Gimnasztika. (Sport, Budapest, 1968.)
- [3] *Dr. Nánási Miklós*: Pedagógia. (Tankönyvkiadó, Budapest, 1971.)
- [4] *Dr. Kelemen László*: A pedagógia pszichológia alapkérdései. (Tankönyvkiadó, Budapest, 1968.)
- [5] *Dr. Barkóczy Ilona–dr. Pulnoky Jenő*: Tanulás és motiváció. (Tankönyvkiadó, Budapest, 1967.)
- [6] *Bély Miklós–dr. Kálmánchey Zoltán*: Testneveléelmélet. (Tankönyvkiadó, Budapest, 1967.)
- [7] *Koltai Jenő–dr. Nádori László*: Sportképességek fejlesztése. (Sport, Budapest, 1973.)

ISKOLA ÉS KÖRNYEZET

Ez a kötet is több témát ölel fel.

- Az iskola társadalompolitikai funkciója (Bevezetés);
- A nevelés feltételei;
- A tanulók elvárásai és az iskola igényei;
- Az ifjúsági önkormányzat;
- Mit értünk a társadalmi beilleszkedés kudarcánáknak?;
- Nevelésszociológia és -pedagógia.

E kötet ismertetésével sem vállalkozhatunk az egyes fejezetek taglalására, csupán néhány, a kötet egészére általánosan érvényes gondolatot közlünk.

A lengyel szerzők a szocialista nevelő iskola kimunkálását állítják elméletük és gyakorlatuk középpontjává. Az a kívánságuk kerül előtérbe, hogy az iskola belső életét a mainál hatékonyabbá, a környezettel való kapcsolatrendszerét életszerűbbé, a kölcsönhatást eredményesebbé kellene tenni.

A gazdag és sokszínű Petrikás Árpád írta „Bevezetés” többek között arra is utal, hogy az iskola és környezet kapcsolatában még számos részkérdést kell kimunkálni. E részkérdések megoldása természetesen a pedagógusok feladata. Nos a lengyel szerző értékes témái és kifejtett gazdag gondolatai sok kérdésre adnak máris hasznosítható választ és ezzel együtt segítséget pedagógiánk e területének néhány égető problémájára.

Szerkesztette: Illés Lajosné.

(Tankönyvkiadó, Budapest, 1974.)

EMBERESZMÉNYEK A PEDAGÓGIÁBAN

A könyv három tanulmánya:

- A jövő embere. Az ember jövője és a jövő embere;
- Értékelmélet és neveléstudomány;
- Az eszmék vándorútja (Makarenkó gondolatainak elterjedése).

Látható, hogy a könyv meglehetősen eltérő jellegű témákat tárgyal. A kapocs, amely e három tanulmányt mégis összefűzi a filozófiai aspektus. Ez az aspektus azt jelzi, hogy a szerzők törekvése a filozófiai tudatos, az önma-ga alapjait is elemző elméleti pedagógiai kutatás és ennek nyomán származó eredmények ismertetése. E rövid ismertetőben is folyamodjunk a hazánkban igen jól ismert Bogdán Suchodolszki lengyel pedagógushoz, aki „A jövő embere” c. fejezet szerzője és a következőket mondja: „A jövő kategóriája mindinkább a társadalom valóságos kategóriájává válik. Nem is olyan régen a jövőről csak a költők, a fantaszták és az utópisták álmodoztak, a jövő víziói fantasztikus regényekben, vagy titokzatos jóslatokban jelentek meg, ma már a jövő iránt főként komoly és tekintélyes létszámú tudóscsoportok érdeklődnek, s a politikai és közgazdasági hatóságok a legkülönbözőbb országokban szakértői csoportokat hoznak létre abból a célból, hogy a folyamatos döntések meghozatalához feltétlenül szükséges előrejelzéseket elvégezzék.

E kötet lengyelből fordított tanulmányait Illés Lajosné szerkesztette.

(Tankönyvkiadó, Budapest, 1974.)